

რედაქცია

რედაქცია მდებარეობს ქუჩის ბოლოში, სადაც ადრე იყო...

ხელის-მოწერა

„დროება“ და „ივერია“ ჟურნალები...

„დროება“ და „ივერია“ ჟურნალები

წელიწადში 6 თვეს 30 რუბლად...

„დროება“ და „ივერია“ ჟურნალები...

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა.

შპსი განსჯადობის

დღის ასაკით ასაკზე 1 კლასი, ნეკლეტის ასაკით...

თუ ხატობა მოითხოვს, რედაქცია გასწავლის...

განცხადება მძღვრის კანდიდატის დასახელებით...

ივლისიდან წლის დამლევადინ

დროება

ღირს ხუთი მანეთი

ივერია

ოთხი მანეთი

„დროება“ და „ივერია“ ერთად
შვიდი მანეთი

ტელეგრაფები

(საქართველოს საგარეო ურთიერთობების)

პეტერბურში, 2 ივლისს. „შპსი-ტელეგრაფების“...

პარიზში, 2 ივლისს. დღეს აქ რეპროდუცირებული იქნა...

რამდენად ადრეა დაწყებული თვის დასაწყისი...

ფელტონი

თელავის მაზრის თავად-ახნაშრთა...

თუ რამდენად სასარგებლო და ყუ-
რადღების ღირსია შეიღების აღზრდა...

პეტერბურის ბირჟა, 29 ივნისს

(„საქართველოს საგარეო ურთიერთობების“)

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი გამოცემისა	—	94—25
მეორესი	—	92—25
მესამესი	—	93—50
მეოთხესი	—	93—
აღმოსავლეთის პირველი	—	91—50
აღმოსავლეთის მეორე	—	91—25
აღმოსავლეთის მესამე	—	91—25
ოქროს, 1/2 იმპერიალი	—	7—74
თფილისის სააღვ. მან.	ბანკის გი-	რას ფურცელი
—	—	—

შინაგანი 5% სესხის ბილეთები:

პირველი სესხის	—	224—25
მეორე სესხის	—	222—75

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი	—	25—27 პენსი
ბამბურლი	—	217—50 ცენტი
პარიზი	—	268—25 სანტიმი
მენა	—	129—50 პფენიგი
ბაჟისიის კერასინი	—	—

მართი კვირა უსმოეთში

ტფილისი, 4 ივლისს.

როდესაც ამ ოთხის წლის წინათ...

კრებაზედ დასწრობოდნენ!.. მართის...

ბი მეჩეთათ გადასქცია, ხალხი გა-
თათრა და მთელი ბალკანის ნახე-

როგორ მოიფიქრებდა ხვანთქარი...

ხვანთქარი ამას ვერ მოიფიქრებდა...

და თუ გსურთ, კისრულობთ თუ არა...

მარშალი უპასუხებს თ. ნ. ჭობუ-

ხვანთქარს ღირსი მხოლოდ სტამ-

მკითხველმა იცის, რომ საბერძნეთს...

მართი საფრანგეთის ჟურნალი...

სწავლის და საზოგადოებრივი...

თამაზ ანდრონიკაშვილი ამბობს...

მარშალი: მე გთხოვთ დაფარულად...

მამულიც უნდა იყოს, ისე დიდს სახემწიფოს გვერდით უნდა იყოს მცირე სახემწიფოც.

*

მს სურვილი წმინდა და პატიოსანია, მაგრამ სამწუხაროთ უფრო საფრანგეთისთანა ქვეყნებში გამოითქმის; ჩვენში მცირე მამულების პატრონებს გვერდით იმისთანა „ბოზოლები“ უდგანან, რომელნიც თავიანთ მეზობლებს მოაყენებენ არ აძლევენ და ყოველგვარს „სასამართლოს“ ხრიკით და თვალთ-მაქცობით ცდილობენ ის მცირე ლუკმაც თავიანთ ყუათიანს ლუკმას შეჰმატონ.

საფრანგეთის ჟურნალისაგან წარმოთქმული სურვილი მით უფრო სანატრელია, რომ მცირე მამულის პატრონები უფრო ბევრითა უფლიან თავიანთ მამულებს, უფრო გული შესტკივთ მისთვის, ვიდრე დიდს მამულის პატრონებს, რომელნიც თითონ მკლავებს არ იტყვენ მისის შემუშავებით და უცხო პირებს მიანდობენ ხოლმე, რომელსაც ისე არ შესტკივა მისთვის გული, როგორც არ შეგეტკივა გული ჩინეთისათვის მე და შენ, ჩემო მკითხველო.

*

თუმცა საფრანგეთის ჟურნალ-გაზეთობა კი საზოგადოთ დიდს სიხარულს აცხადებს ბერლინის კონფერენციის გადაწყვეტილებასზედ, მაგრამ მის შესრულებას კი როგორღაც დარი ვერ უდგება. თითონ საფრანგეთი იყო აქამდის ძალიან თავ-გამოდებული, საბერძნეთს უნდა მიეზომოს უეჭველათ კონფერენციისაგან გადაწყვეტილი ქვეყნებია, მაგრამ ეხლა სხვა ბანი მორთეს. მხლა მოვიდა

რაც მე გარდასახადი შემხედება ბანკის მისცეს ჩემის ფულის სარგებლიდამ. თუ არ ამ შემთხვევისათვის, მაშ რაი გვიანდა ბანკი; რა სარგებლობა მოაქვს ჩვენთვის ბანკსა? (თ. ა. ჩოლაყაშვილი რაღაცას უხუროს მარშალს.) მარშალი: კნაზო ნიკოლოზ! მე თქვენ რაც კითხვა მოგეცით, იმაზე ილაპარაკეთ: გსურსთ თუ არა ყოველს-წლივ შესწიროთ სკოლას ხვედრი ფული? თქვენ ბანკზედა არაინა გკითხავეთ...

თ. მიგო მაყაშვილი, ბატონებო! ზოგიერთი ჩვენგანი არ კისრულობს სკოლის სასარგებლოდ ყოველ-წლიურს გარდასახადსა, რომ ვითომ „ჩვენ ღარიბები ვართო, ჩვენ იმდენად შეძლება არა გვაქვსო“, მაგრამ რომ დავაკვირდეთ ამ მიზეზს, ეს იმდენად უსაფუძვლო და შეუწყნარებელია, რომ ჩემის აზრით ამაზედ ლაპარაკი არც კი ღირს. მაგრამ ჩვენის თავად-აზნაურთა საუბედუროთ იძულებული ვარ ესტევა რამდენიმე სიტყვა ამ აზრის შესახებ და დავუმტკიცო იმ გვამთ, რომელთაც გონიათ ამ აზრის შეურყევლობა, რომ ჩვენი თავად-აზნაურობა არ არის იმდენად დავრდომილი, რომ არ შეეძლოს — 10 მანეთის ყოველ-წლივ გადასდოს იმისთანა სასარგებლო ჩვენთვის

ამბავი, რომ საფრანგეთი უარზედ სდგას და ინგლისთან ერთათ არ გაგზავნის ფლოტს მსმალეთის ქალის დასატანებლად. ჩვენ ინგლისის ვულისთვის თავს არ გავიცხლებთო, ამბობს თურმე საფრანგეთის მთავრობა. თუ საფრანგეთი „თავს არ გავიცხლებს“ სხვა სახემწიფოებს უფროსადაც არა სჯითრა და ბერლინის კონფერენცია დარჩება „ხმად მღალაღებელად უდაბნოსა კი არა ხალხით საესე მეროპასა შინა.“

*

მს უეცარი ცვლილება საფრანგეთის მთავრობის აზრისა სხვაფრივ უნდა აიხსნას. საფრანგეთს ალბათ ემინიან, რომ ინგლისმა ბალკანის ნახევარ-კუნძულზედ არ მოინდომოს თავისის უფლებისა და გავლენის გაღილება და საფრანგეთის დამცირება.

მს ინგლისისათვის ეხლა ადვილი იქნება, რადგან დამშლელი არაინ ეყოლება, თუ რუსეთს და ჩინეთს შუა მართლა შეტაკება მოხდა. მაშინ რუსეთს მსმალეთისთვის აღარ ეცლება.

ბარდა ამისა არც საფრანგეთსა სცალიან ბევრის გარეშე საქმისათვის; შინაც ბევრი თავში საცემი აქვს: განდენილმა იეზუიტებმა ბევრგან წინააღმდეგობა გაუწიეს და საზოგადოების თანაგრძნობა შეიძინეს და ამისათვის გამოცხადებაც როგორღაც გაჯანჯლდა. სენატმა მართალია მიიღო, მაგრამ ცვლილებით და თუ სენატი და წარმომადგენელთა პალატი ვერ მორიგდნენ, მაშინ შეიძლება ისეთი არეულობა მოხდეს, რომ სენატი სრულებით გააუქმონ.

*

აუცილებელ საჭიროებაზედ, რომელსაც შეიღების აღზრდას, შეიღების სწავლა-განათლებას უწოდებენ. სოფრუისპირაში თითქმის 300 უმამულო კომლია, ნაყმევია. თვითეული კომლი საშუალოდ რთ ვსთვით, ხაზინის სასარგებლოთ იხდის 12 მანეთს ბეგარის გარდა და კიდევ თითო მანეთს კომლი თავის ნება-ყოფლობით სკოლის სასარგებლოთ. თუ კი ერთი სოფელი სახელმწიფო ხარჯის და ბეგარის გარდა ინახავს თავის ხარჯით ერთს სკოლას შეიღების აღსაზრდელათ, ნუ თუ ჩვენ, თავად-აზნაურნი მართლ-ქანეთისა, რომელთაც თვითეულს ჩვენგანს აქვს მამული, მართლ-ქანეთის აზნაურობასა მეთქმი, არ შეუძლიან ერთის სასწავლებლის შენახვა ჩვენისავე შეიღების აღსაზრდელათ? (მრავალი ხმა: ვიკისროთ და შევიწეროთ გარდასახადი!)

თამაზ ანდრონიკაშვილი. არ გავხდები ვალდებული! არ გავხდები იმიტომ, რომ აზნაური ვარ! (სიცილი და ჩურჩული კრებაში). თ. შ. მაყაშვილი (მარშალს) კნაზო რევაზ! მიბოძეთ ნება დავუმტკიცო თამაზ ანდრონიკაშვილს, რომ ეგ სცდება თავის აზრში. მარშალი. მე საჭირო არ არის, ბატონებო! შინა თამაზ ან — შეიღოს თანამოაზრენი ხართ

იტალიასაც დაეტყო ხალხის მოძრაობა; დღე არ გავა, რომ რომელი-სამე დიდს ქალაქში იქ ხალხის კრება არ მოხდეს, სადაც გაცხარებითა თხოვლობენ კანონის დადგენას, რომელითაც ამოაჩევის უფლება საყოველთაოდ უნდა ჰქონდესთ მინიჭებული. თუ ეს კანონი დამტკიცდა, მაშინ იმისთანა ამბავი აღარ მოხდება, როგორც ამას წინათ მოხდა რომში. ძალაქის რჩევის წევრებათ თითქმის სულ კლერიკალები, სამღვდლოების მომხრენი მოჰყვნენ.

ახალი ამბავი

მუთათილამ გვწერენ, რომ აქაურის ცეცხლისაგან მზღვეველი საზოგადოებათა აგენტებმაც წაჰბადეს თავიანთ თბილისელ მოძმებსო. ჩვენ ის გვიკლავს გულს, რომ ჩვენს დამლუბველს აგენტებს არც ცოდნა აქვსთ რიგიანი და არც გამოცდილებაო, მაგ. თუ გნებავთ დავისახელებთ „რუსეთის ცეცხლისაგან მზღვეველ საზოგადოების“ აგენტს ი. ბროკს, რომელმაც ამას წინად უმეცრების გამო „მზღვეველ საზოგადოებაში“ გასაგზავნი ქალაქი საზღვევის სახლის ფასის გარდახდის თაობაზედ „პაეკისის აქეთა მხრის პრიკაზში“ გაგზავნა!

*

იქილამე გვწერენ: „თქვენს გაზეთში ვკითხულობთ მანდაური თეატრის დისის აყალ-მაყალს და ახლა ჩვენიც მოისმინეთ: ისეთი დღე არ გაივლის, რომ აქაური „დასის“ წევრები არ აიშალ-დაიშალონ. მართის სიტყვით

სიტყვით თქვენი აზრი. (სიჩუმე). თ. ისე ჰავჭავაძე. „ბული მიტირს და სული მიწუხს“, როდესაც ვნებდავ და ვისმენ ჩვენის თავად-აზნაურების აგრეთს დაცემასა და დაუძლურებას ცხოვრებით და გონებით! ღიდათ სამწუხაროა ჩემთვის, რომ ჩვენს თავად-აზნაურობას სძინავს და როდესაც სხვანი აღვიძებენ, მაშინაც კი მრავალი ჩვენგანი არ ისმენენ მოძმეთა მოწოდებასა, ისე არიან ღრმა ძილის მიცემულნი, დიდი უბედურებაა ჩვენის ქვეყნისათვის, რომ მრავალს და მომეტებულს ჩვენგანს არ ესმის დიდი მნიშვნელობა სწავლა-განათლებისა, საჭიროება შეიღთა აღზრდისა! და არ ესმის მაშინ, როდესაც ჩვენი ხალხი საზოგადოთ და თავად-აზნაურობა კერძოთ მიწასთან არის გასწორებული და რაც უფრო ღრმად მიდის, ჩვენი კეთილშობილება უფრო ღარიბდება ქონებით, ჭკუით და ზნეობით! და ამ დროს, როდესაც ცხადათ ვხედავთ ჩვენს ამ გვარს უბედურს მდგომარეობას, სრულიად არ ეცდილობთ მიზეზი გამოვიკვლიოთ ჩვენის დავრდომილობისა; არა ესცილობთ ჩვენის ცხოვრების განკარგებისათვის! ახლა გვიწოდებენ ჩვენ და გვეუბნებიან: ჩვენის დავრდომილების მიზეზი ჩვენი უსწავლელობააო; ჩვენი ცხოვ-

რება ბევრად უარესი დავრდომილებაა ტრუპაში, ვიდრე მანდ, მაგრამ წერისა გვრცხვენია.

*

შორაპნის მაზრიდამ გვწერენ, რომ იქაც გამოჩენილა აქა-იქა კალია, მაგრამ წახდენით კი არა რას ახდენსო.

*

აბაშის სტანციიდან გვატყობინებენ, რომ როდესაც ადგილობრივი მცხოვრებლები საქონლის ჩასაბარებლად ან მისაღებად მიდიან სტანციაზედ, გზის მასტერი ღანძლვა-გინებას არ აკლებს და უპატიურად ეპყრობა ხოლმეო. სამწუხაროდ ეს განცალკევებული შემთხვევა არ არის; რკინის გზაზედ გლეხ-კაცისთვის მოგზაურობა სწორეთ ტანჯვა-წვალებაა. მზახედ მოსამსახურეებს იმისი არა ესმით-რა იმას გზაზედ მოსამსახურეებისა. მსენის უცოდინარობა თითქმის ცოდვით მიანიჭათ და ყოველ გვარს შეურაცხოფებს აყენებენ.

*

„მზოროს“ ბათომილამ სწერენ, რომ ადგილობრივმა ქალაქის გამგეობამ ერთი იმისთანა ახალი გადასახადი შემოიღო, რომელიც ბათომის მიღამოების და სოფლების მცხოვრებელთ მძიმე ტვირთად აწევბაო. მს გადასახადი დაედო კაიუებს, ფელუკას და ნავებსო. უწინ, მსმალეთის მმართველობის დროს, რამდენჯერაც შემოსუტრავდა ბათომის ბოლოში შენავე იმდენი შაური უნდა გარდაეხდაო და ეხლა კი ამ ნაირი გარდასახადი მოსპეს და დააწესეს მთელი წლის გადასახადის (15 მან.) ერთად აღება. მს გადასახადი სასარგებლო

რების განკარგება ჩვენგნით სწავლის შეძენით შეიძლებაო; თუ ახლა არა, მამავალში მაინცაო და ამისათვის ღონისძიება ვინმართ ჩვენის შეიღების აღსაზრდელათ ე. ი. რითაც შეგვიძლიან, იმით დავცხმართო საზოგადო საქმესაო, და დახე უბედურებას: მრავალი ჩვენგანი უარ-ჰყოფს ამ მოწოდებასა. როგორ, რა ნება გვაქვს ამ მოწოდებაზედ უარი ესტევათ? რა უფლება გვაქვს ჩვენის შეიღების აღსაზრდელად შესაწირავი დავიმუროთ? ჩვენ ვერ მოგვივლია ჩვენის მამა-პაპის ოფლით ნამოღვაწეისათვის და ჩვენს შეიღებასაც გზა უნდა დაუხშოთ. ამისათვის ჩვენი შეიღებიც უნდა გავაუბედუროთ? ნება-ყოფლობით კი არა; ძალით, ძალა-დატანებით რომ წავგართვან შეიღების აღსაზრდელად ფული, ხმა არ ამოგვიღება!

თ. ა. — შეიღი. კნაზო! თქვენ ქალაქში განცხრომით სცხოვრობთ, ჩვენი გარემოება არ იცით, თორემ მაგრე არ ილაპარაკებდით.

თ. ისე ჰავჭავაძე (აღელვებით). თქვენ ნება არა გექთ მაგ გვარის აზრის თქმისა ჩემზედ, მე ქალაქში ვცხოვრობ, მაგრამ იქნება თქვენზედ უკეთესად ვიცოდე ჩვენი თავად-აზ-

იქნება მათთვის ვისაც საკუთარი ფე-
ლოები ჰყავს და დღეში რამდენ-
ჯერ შემოვლენ ქალაქში, და იმის-
თანებისათვის ვისაც შეძლება არა აქვს
და წელიწადში სულ თუ რამდენჯერ-
მე მივა ბათამში ერთობ შევიწრო-
ვსო.

ბორესპონდენტის აზრით უკეთე-
სი იქნებოდა, რომ ერთის წლის გარ-
დასახადი ერთად იმათგან აიღონ,
ვინც ისურვებს და სხვებს კი შემოს-
ვლის-და-გვარადვე გადახდებიან მა-
ური, ორი ან სამი.

მთხზაბათს, 2 ივლისს სოლოლაკ-
ზედ (ბაჯრის ქუჩაზედ) ალიხანოვის
სახლებში ერთი საშინელი შემთხვევა
მოხდარა.

მისი ტენიკს (სახელათ რომან
რატიკესკის). სწევია თავისი ამხანაგი,
ბაუზე. მა ორივენი ახლად ჩამო-
სულნი ყოფილან თბილისში. რატ-
კესკი თურმე დაპირებია ბაუზეს
ალაგის შოვნას სადმე რკინის გზაზედ,
მაგრამ ვერ უშოვნია. მთხზაბათს
სალამოს ბაუზე მისულა მთვრალი
რატიკესკისთან და რადგან იმედი გა-
დასწყვეტია ალაგის შოვნისა, რე-
ვოლუტერი უსროლია რატიკესკისთვის
და სამს ალაგას დაუჭრია, მეხუთე
ტყვია თითონვე მუხლში უკრავს და
იქვე წაქცეულა.

ბაუზე დღე-დღეზედ მოკვდება, ისე
მძიმეთ არის დაჭრილი; რატიკესკის
კი სასიკვდილო არა სჭირს-რა. მს
თავგარდასავალი თითონ რატიკესკის
უამბნია, ბაუზე კი არაფერს ამ-
ბობს.

მონივ ლაზარეთში გაუგზავნიათ

ნაურთა მდგომარეობა მე რო არ ვი-
ცოდე ჩვენი ყოფა-ცხოვრების გარე-
მოება, არც აგრე ვილაპარაკებდი.
შეჰდგე თ. ისევე წარმოუდგინა სამ-
წუხარო სურათი იმ თავად-აზნაურთა
ქვრივ-ობლებისა, რომელნიც ქალაქ-
ში ჩადიან მშვიდ-მწყურვალ-შიშველ-
ნი შეიღების სასწავლებელში მისა-
ცემად, მაგრამ უადგილობისა გამო
უკან ბრუნდებიან ტირილით და თავ-
ში ცემითა. აგრეთვე გარკვევით
უთხრა საზოგადოებას, რომ რადგან-
ნაც ქართველებისათვის თბილისის
სასწავლებლებში სულ ათი ადგილია
დანიშნული და 300 ქართველი ყმა-
წილი მიდის ხოლმე ყოველ-წლივ
შესასვლელად. ამისათვის უფრო საჭი-
როა ჩვენთვის საკუთარს სასწავლებ-
ლის გახსნა და დაარსება.

ზოგი-ერთნი ამბობენ განადგო თ. ისე
ჰ-ხემ, რომ ჩვენი ხვედრი ფული
სასწავლებლისათვის ბანკმა მისცეს
ჩვენის ფულის სარგებლიდამო, და
ის კი ავიწყდებათ (იქნება ბევრმა არც
კი იცოდეს), რომ ბანკმა სარგებე-
ლიდამ ამ ორის წლის განმავლობაში
23 ათასი მანეთი შესწირა და დახარ-
ჯა იმ ახლად დაარსებულ შკოლას,
რომელშიაც განსაკუთრებით იზრდე-
ბიან ჩვენივე შეილები! მრავალი ხმე-
ბი ჩვენ თანახმანი ვართ საკუთარის

და საქმე გამომძიებლისათვის გარ-
დაუციათ.

რუსული გაზეთის „მზზორის“
ბათომელი კორესპონდენტი იწერე-
ბა, რომ შარშან აქაურ ოლქის უფ-
როსისაგან ბრძანება გამოვიდა ვისაც
ჰსურს ქალაქში სახელმწიფო მიწების
მიღება თხოვნა უნდა შემოიტანოს
ოლქის სამმართველოში. მსურველ-
ნი ბევრნი (700 მეტი) აღმოჩენილან,
რომელთ სურვილის ასრულება მიუწ-
ღვიათ ქალაქის უფროსის ბ. ბერსი-
სათვის. ბერსს კეთილ-სინილისიანად
დარიგების მაგიერ შემოხსენებული
მიწები, თავის „თავის მასამოვენე-
ბელ“ პირთათვის მიუცია; მათ შორის,
რასაკვირველია, თავის-თავი არ დაუ-
ვიწყნია და ორი საუკეთესო მიწის
ნაკვეთი თავისთვის მიუზომა.

ბოლოს, როცა ბ. ბერსის ცულ-
ლუტობა შეიტყვეს, სახ. მიწების და-
რიგება გუბერნატორის თანაშემწის
თ. მრისთვისა და დ. ბაქრაძისათვის
მიუწღვიათ.

იმავე კორესპონდენტის სიტყვით,
29 ივნისს ათი-ათასი აჭარლები გა-
დასახლებულან მსმალეთში.

ჩვენი მკათხეგლნი უთუოდ გაი-
გონებდნენ, რომ ამას წინედ ჩვენ რუ-
სული გაზეთის „მაცკაზიდა“ გვქონდა
გადმოღებული ცნობა, რომ იქ მის-
ვლიათ ტრაპიზონის ვალისაგან მო-
წერილობა გადმოსახლების მსურველთ
ან აღარ მივიღებთ.

ამ გვარად „მზზორის“ და „მაცკა-
ზის“ ცნობები ერთმანეთს ამტყუენე-
ბენ და რომელია მათში მართალი,

სასწავლებლის გახსნაზე და ყოველ
წლიურ ხვედრის ფულის გადახდაზედ.
მინც თანახმა არ არის, იგი გამოირის-
ხულ იქმნეს ჩვენგან. შეადგინეთ
პროტოკოლი რომ ხელი მოაწეროთ.

პ. ს. — შეილა. შეწირვით შევსწირავთ,
მაგრამ უბედურობა ის არის, რომ
გაიზრდებიან მხოლოდ შეძლებული-
სა და გავლენილის კაცების შეი-
ლები... შემდეგ შეუდგნენ თვით გარ-
დასახადის რადენობის ლაპარაკსა.
ზოგმა 25 მანეთამდინ სთქვა, ზოგმა
20 მანეთამდინ, ბოლოს 15 მანეთ-
ზედ დადგნენ იმ მოსაზრებით, რომ
რადგანაც მრავალნი ერთბაშით შეი-
ტანენ 15 მანეთის თავნასო, 25 მა-
ნეთი ფრიად სამძიმო იქნება. ძრე-
ბამ 15 მანეთამდინ გარდაწყვიტა და
გაწერა კი მიანდო კამმისიას, რომე-
ლიც მაშინვე იქმნა აღმორჩეული თ.
დ. ა. — ჰაჰაჰაჰაჰა თავს მჯდომარეო-
ბით. ძამმისიამ უნდა გააწეროს შეძ-
ლების-და-გვარად ფული და წარმოუ-
დგინოს შემდეგს კრებას განსახილვე-
ლად და დასამტკიცებლად. შევლა
საგნები, რომელნიც კი ამ კრებაზედ
განხილულ იქმნენ, ყველა უკენჭოთ
გარდასწვიტეს, რადგანაც ფრიად
მცირე ნაწილი თავად-აზნაურთა იყო
წინააღმდეგნი საზოგადოთ კრებისა.
მისურვებთ, რომ კომისიამ სინილისი-

ჩვენ ვერ ვიტყვი, ვიდრე ჩვენი ბა-
თომელი კორესპონდენტისაგან წე-
რილს არ მივიღებთ.

წერილი რედაქტორთან

ბ. რედაქტორო. თქვენს პატივ-
ცემულს გაზეთის 113 ნომერში არის
მოხსენებული, რომ „თბილისის სა-
სულიერო სემინარიის რექტორს, მა-
მა არხიმანდრიტს მიხაილს ქართული
წირვა-ლოცვა დაუწყებინებია ამ სე-
მინარიის ეკლესიაში და თითონაც
ქართულს წირვასა სწავლობსო.“

უნდა მოგახსენოთ, რომ წარსულს
1879 წ. ბ. ა. ი. რამდენიმე მაგლო-
ბელის (სემინარიის შაგირდების) თხო-
ვით გამოაცხადა სურვილი, ეარნა
სემინარიაში და ქართულად ეგალო-
ბებინა ეკლესიაში სემინარიის მაგ-
ლობლები. ძრისტეშობისთვიდგან ას-
წავლიდა ამ წლის მარტამდის, მხო-
ლოდ მარტში დაანება თავი, რიდგა-
ნაც არავითარიმე ჯილდო ამ შრო-
მისთვის იმას არ ეძლეოდა.

ა. ი. თავის აქ ყოფნაში დაწყე-
ბინა მაგლობლებს შემდეგ სახარების
გათაგებისა ერთის მშვიდობიანის (დი-
დი მშვიდობიანი) თქმა ქართულს
ენაზედ და მღვდელიც ერთს ასამალ-
ლებელს ამბობდა ქართულად. შემ-
დეგ მამა რექტორმაც დაიწყო ერთი
ასამალლებელის თქმა ქართულს ენა-
ზედ, სხვა არაფერი არა ყოფილა-რა
და საიდგან მოიგონეს ვითომც სემი-
ნარიაში ქართული წირვა დაუწყები-
ნებიათ. თითონ მ. რექტორი სწავ-
ლობს თუ არა ქართულს წირვას, მა-
გისი კი რა მოგახსენოთ.

ანად აღასრულოს თვისი დანიშნუ-
ლება, რადგანაც მის სინილისიანობას
დიდი მნიშვნელობა ექმნება შემდეგი-
სათვის.

მინც და მინც უნდა ვსთქვათ,
რომ ძახელმა თავად-აზნაურობამ
ვერ გამოიჩინა, ამ საგნის შესახებ
თანაგრძნობა. არ ვიცი იმისთვის,
რომ იგი შეჩვეული არ არის საზო-
გადო ყრილობისა, თუ იმისთვის რომ
იგი გულ-გრილად უყურებს ამ მძიმე
და უსაჭიროეს საქმესა. მე ვამბობ
ამას იმიტომ, რომ თელავის მაზრაში
უკანასკნელი 200 კომლი თავადი
და აზნაური იქნება, და ჩვენდა საუ-
ბედუროთ 21-ს თიბათვის კრებაზედ
სულ 45 კაცი დაესწრო! არ დაესწ-
რენ კრებაზე ზოგიერთი იმ გვართა-
განი, რომელნიც მრავალ კომლიანი
არიან ან რომელთაც უფრო ესაჭი-
როებათ საკუთარი სკოლა და საზო-
გადოების დახმარება თვისის სიღარი-
ბის გამო. საჭიროდ გრაცხამ მოვიხ-
სენიო ზოგიერთი გვარი მინც ამ
გვარის თავად-აზნაურებისა. არ დაეს-
წრენ თ. შარალა-შვილები; არ დაეს-
წრენ თ. ჯანდიერი-შვილები; ჩოლო-
ყა-შვილები (ორმოც კომლში ერთის
გარდა), ავალი-შვილები, ჯოჯაძე-
ბი და მრავალი შეუძლებელნი აზნა-

რაც შეეხება იმას, ვითომც ორ-
მოცი წელიწადი იყოს, რაც ამ სემი-
ნარიაში ქართული წირვა-ლოცვა
მოსპობილია, ეს შეცდომა გახლავსთ.
მ. მიქტორინის რექტორობის დროს,
(არ ვიცი რომელს წელიწადში მო-
ვიდა რექტორად, ხოლო თბილისიდან
კი წავიდა 1868 წელს).

ჩემს შეგირდობაში, სემინარიაში
ასწავლიდა ქართულ გალობას მღვდე-
ლი ბრიგოლ ძარბელოვი, რომელსაც
ჰქონდა კვირაში რამოენიმე გაკვეთი-
ლი, როგორც გალობისა, აგრეთვე
კითხვისა. ამას ჰყავდა მაგლობლების
გუნდი შეგირდებისაგან შემდგარი,
რომელნიც გარდა იმისა, რომ დიდ-
მარხვაში და ისე დღესასწაულებ-
ში, როგორც მაგ. წ. ღვთისობას, წ.
ბიორგობას და სხვ. სრულს წირვას
ამბობდნენ ქართულად, შეგირდები
ქართულად კითხულობდნენ და მე-
ვიდე კლასის მოწაფენი რიგ-რიგათ
ამბობდნენ ქართულს ენაზედ ქადაგე-
ბას. მ. ძარბელოვისაგან მომხადებუ-
ლი მაგლობლები ქართულს ენაზედ
ახლაც არიან და საკმაოთ იციან ქარ-
თული გალობა მ. ძარბელოვის კი-
ლოზედ. შემძილია რამდენიმე დავი-
სახელოთ.

საკვირველია, რომ იმ დროს ხმა
არავის ამოუღია და ახლა კი ერთი
„უფალო შეგვიწყალებს“ თქმა ძრი-
ელ გაჰკვირებიათ ზოგიერთებს, მაგ-
რამ ნათქვამია, „ზოგისა ბამბა ჩხაკუ-
ნებს, ზოგის კაკალიც არაო.“

დიდათ სასურველი და სასიამოვნო
იქნება რომ ახლაც ამ რიგათვე და-

ურნი... სასურველია, რომ შემდეგი-
სათვის ამ გვარს გულ-გრილობასა
თუ შეუჩვევლობასა საზოგადო საქმე-
ებისადმი შემდეგისათვის ბოლო მიე-
ლოს და გამეორებულ აღარ გვენა-
ხოს და არა გვესმენოდეს. ეგონებ
დრო არის ახლა კი, ამდენის ძილი-
სა და მცონარობის შემდეგ გამოვილ-
ვიძოთ და ვიფიქროთ რაიმე ჩვენს
ყოფა-ცხოვრების განკარგებისათვის,
დრო არის თვალები მოვიფშვნიტოთ,
მივიხედ - მოვიხედოთ, გადავხედოთ
ჩვენს აოხრებულთ წინაპართ მამუ-
ლებს და შეუგეთ მათს შემუშავებას...
მართის აზრით, ერთის მიმართულებით,
ერთის შეერთებულის ძალით შევეუდ-
გეთ ჩვენის ცხოვრების განკარგებისა-
თვის ღონის-ძიების გამონახვასა, და
მერწმუნეთ, მოკლეს ხანში ჩვენ ისე-
თივე ქართველნი ვიქნებით, როგორ-
ნიც ოდესმე ყოფილან ჩვენს საქარ-
თველოში შეძლებით, ჭკუით, გონე-
ბით, ცხოვრებით და სხვა ყველა ადა-
მიანის დამამშვენებელის თვისებითა...

დამსწრე.

წესდებოდას ჩვენს სემინარიაში, სადაც საკუთრივ ქართველის მრევლისთვის ემზადებოდა მღვდლთა.

ნასკმისარეფი. 30 ივნისს.

უცხოეთი

წმინდა ანტონი. მრთ. ვენესიკა-ზეთში დაბეჭდილია ლონდონიდან მიღებული წერილი, რომლის ბოლოს მოწერილია „პოლიტიკურ საქმეთა ზედ-მიწევნით მცოდნე ინგლისელი.“ ავტორის სიტყვით, ლონდონის პოლიტიკური წრეები დარწმუნებულნი არიან, რომ ეხლა ხანს აღძრული აღმოსავლეთის საქმე მშვიდობიანობით ვერ გათავდება. თუ რუსეთი ჩინეთთან ომით იქნება გართული, მაშინ კიდევაც გაეზარდება აქა აღმოსავლეთის საქმის ომით გარდაწყვეტა, ამოაბს კორესპონდენტი. ასე რომ იქნებოდეს მაშინ ინგლისი იხელთებდა ღრას და ასრულებდა თავის განზრახვას — ბალკანის კუნძულის და სომხეთის გადაკეთებას.

რუსული გაზეთის „მოლოდოსის“ ვენელი კორესპონდენტი იწერება, აქ ეხლა უფრო გულ-დამშვიდებით უყურებენ აღმოსავლეთის საქმეს. ამბობენ, მკაცრს ღონისძიებას არ მიიღებენ სახელმწიფო ადმოსავლეთის საქმის შესახებ, თუ წინააღმდეგობა ბერლინის კონფერენციის განაჩენს მართა აღმანიელები გაუწევენ.

იაპონიის სახელმწიფოს ერთ ოლქის მცხოვრებთ ამ დღეებში მოხსენება მიუერთებია იაპონიის სამინისტროს თავმჯდომარესათვის: ადგილის უქონლობის გამო იძულებული ვართ შემოკლებით წარვუდგინოთ ჩვენს მკითხველებს ეს მოხსენება, რომელიც შემდეგი სიტყვებით იწყება:

„თქვენო უმაღლესობა! მმართველობას მაშინ შეიყვარებს ხალხი, როცა იგი დააკმაყოფილებს მისს წადილს, ყოველთვის კავშირი ექნება მასთან და თან ეცდება იმის აზრით იხელმძღვანელოს, ერთის სიტყვით, როცა თავის მოქმედობას ხალხის ნებას შეათანხმებს. ამ სურვილის ასრულება მხოლოდ სახალხო კრების დაფუძნებით შეიძლება.“

შემდეგ მოხსენება არწმუნებს მინისტრს, რომ სახელმწიფოს ყოველს სოფელსა და ქალაქებში საყოველთაო საბჭოთა დამარხვის შემდეგ ხალხში გავრცელდა და მკვიდრს ნიჟაღაზე ფეხი მოიდგა სახელმწიფო წყობილების აზრმა.

ამის შემდეგ გარკვეულია იაპონიის სახელმწიფოს ეკონომიური მდგომარეობა. თურმე ეს მდგომარეობა ერთობ ცუდი ყოფილა. „თუ გვინდა ამ მდგომარეობის გაუმჯობესება, უნდა

მხედ ვებრძოლოდ, შევცვალოთ სახელმწიფოს აწყო წყობილება და რაც შეიძლება მალე განვაჯოთ სხვა უმჯობესი წყობილების შემოღება“, მოხსენებულის ამ მოხსენებაში.

დასასრულს ნათქვამია:

„უნდა, თუ არა მმართველობას კრება მოგვანიჭოს? იქნება იმას ჰგონია, რომ სახალხოთ ეს დაწესებულება ჩვენთვის ჯერ აღრეა. ღიდათ ვწუხვართ მისთვის და ხალხისთვისაც თუ მართლა ასე ჰფიქრობს მთავრობა. ხალხი ხომ სრულიად არ ემუქრება მთავრობას, ის კეთილ-ნებობით და კანონიერათ თხოულობს კრების დაფუძნებას. თუ მთავრობა დათანხმდება ხალხის თხოვნაზე, მაშინ ეს უკანასკნელი ხმის უმრავლესობით დაიწყებს სამშობლოს მმართველას.“

განცხადება

მუთაისის ქალაქის გაგზოგა ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ თორმეტს ამა ივლისს, შაბათს, იმის თანდასწრებით, გამგეობის სადგომზე იქნება ვაჭრობა ქალაქის ქუჩების განათების იჯარით გაცემაზე, — ორის წლის ვადით. (რიცხვი ფარებისა არის ორას სამოც-და-რვა.) ვაჭრობა იქნება სიტყვიერი, მაგრამ მსურველს შეუძლია დაბეჭდილის კონფერენციაც შემოვიდეს ვაჭრობაში. — როგორც სიტყვიერი ისე დაბეჭდილის კონფერენცია, წინადადებები შემოტანილნი უნდა იქნენ ვაჭრობის დღის თორმეტ საათამდე, ვაჭრობა დაიწყება 12-ს საათზე, გათავდება ორს საათზე. იჯარის პირობების (კონდიციის) გაცნობა შეიძლება ყოველ დღე თავთ უბრავეში, დილის ცხრა საათიდან ვიდრე 2-ს საათამდე.

(3—1)

სამხდვარ-გარეთის ყოველ-გვარ საგვარო სასლებთან პირადად ნაცნობობამ და პირდაპირის გაგზოგის ქონებამ, შეგვამდებინა დაგვანო ქ. ქუთაისში ვაჭრობა

ს ა კ უ თ რ ი

სამოღვარ გარეთელ მოღის საქონლისა

NOUVEAUTÉS PARISIENNES-ის

ფ ი რ მ ი თ

მაცნობებთ რა ამას აქაურს პატივცემულს საზოგადოებას, ვიმედოვნებო, რომ ის არ დაგეტოვებს უყურადღებო და ღირს გვეყოფს მოგვმართოს საჭიროებისა-მებრ.

ჩვენს მაშუალობით შეიძლება სამხდვარ გარეთიდან ყოველ-გვარ მაშინების, ავეჯეულების, ფორტეპიანოთა და სხვ. ნივთების დაბარება.

ჩვენი მაღაზია არის ბიზნისის და სათავადო ქუჩების კუთხეში, ბუღეზის პირდაპირ საკუთარს სახლში.

ივანე ნიკოლაძე, შვილუნიოთუთი.

დაიგვდა და ისაიდება მართანოვის წიგნის მაღაზიაში

ალექსი

წდაწანი აგვის

ფასი თითო წიგნისა 20 კ.

(6—6)

პატენტირანი ზოგბაბი

თმებისათვის 1 მ. 50-დამ და ცხენებისათვის 1 მ. 75-დამ; ყვავილები სახუნავებით 2 მანეთადამ; სანძვე 30 კაპ.; ტუქები 5 კ.-დამ; ფილტრები (წელის დასაწმენდი) 3 მ.-დამ და გვადები 1 მან-დამ; თეფშები 2 მ.-დამ ინიდუე; შოკოლადის კანფეტები 20

კ.-დამ თითო ყუთი და სხვ. ინგლისი სურს მაღაზიაში.

(100—18)

სოფელში და მოგზაურთათვის

დასაკეცი კრაოტები, კრესლო-კრაოტები, სკამები, წყლის საწმენდი მაშინები, დანები, თეფშები, ჩემოდნები, ჩაი, ბისკიტები, კანფეტები, ციტრატ-მაგნეზია და თევზის საჭერი ჯონები ისყიდება ინგლისის მადაზიაში — 3 მანეთიდან 8 მანეთამდინ.

ნამდვილი ინგლისის თოფები და რევოლვერები ისყიდება ინგლისის მაღაზიაში 30% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან სადმე.

წამოსასხმელი! წამოსასხმელი! წამოსასხმელი!!

ინგლისის მაღაზიაში 3 მანეთად 25 კაპეკად!

წინდები და ჩულები ღუფინი 2 მანეთიდან!

(30—19)

ახლანდელ დიდს

გამოფენის

დროს,

ფლეგანაფიული სურათები იყიდება 20% დაგლებით, მაგ-ინტოშები (მოსახუნავები) 6 მანეთიდან 20-მდე; შოთქები მოსაფხეკებითუთ თითო 75 კა; შეგვითილია შეფუფილში განსაკუთრებით ინგლისურ მადაზიისთვის საუკეთესო სამართებლები, რწვილია ბუდეებით ღირს 4 მან.; შეფუფილდის

დანები ჩანგლებიანთი ფიქსირებული ჯაჭვიდან 20-მანეთამდე. ჩაინიკები ბრიტანის მკეტაღლისაგან 30 კაპეკიდან 3 მანეთამდე; ციტრატ-მაგნეზია, ოსმალის შაბათი და სამწეურ-ალო კაურების პანქა 70 კა; საუკეთესო შორტ-გეინი და ხერესი 1 მ. 40 კ. ბოთლი, და შამპანის ღვინო ბოთლი 3 მან. და სხვ. ინგლისურს მაღაზიაში.

(40—29)

შენიშნვა

დადგან მოელს ქვეყანაში გამოჩენილი და მიღებული წამალი.

თიის გასამაგრებელი

მაკ - მასტერი

ერთობ ბევრი ისყიდება, ამის გამო ინგლისის მაღაზიაში ეს წაღია ხლა 2 მანეთად ღირს.

(100—14)

კანტორა

ოღმსის პაჭრის

(ადრესი: ოღმსის, ალექსანდროვის შროსშექტი, ჭიშერის სახლი)

ქვიდულობს და ქვიდის, კომპისით, ყოველ გვარ საქონელსა.

აგენტურა სხვა-და-სხვა საქონლის გასასაღებლად.

წარმამადგენელია რუსის და სამხდვარ გარეთის ფაბრიკებისა, ქარხნებისა და საგაჭრო სახლებისა.

აქვე ნადათ ქვიდის და ქვიდულობის, აგრეთვე კამისიის ფქვილს, საწვრი-ალო და კოლონიალურ საქონელს.

(30—20)

პარუსნა, ბუმაზეია, ტრიკო, დრაპი, ხავერდი მებელისა და ფაეტონებისათვის, უნაგირები, ფოჩტის ქალაღი და სხვ. 30% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან სადმე, ისყიდება ინგლისის მადაზიაში.

მურაბა გემრიელი, კანფეტები, ყველი, მაგნეზია შერბეთი წყურვილისათვის, ქურტლეული, ჩაინიკები, გრაფინები და სხვ. და სხვ. 25% უფრო იაფად, ვიდრე სხვაგან სადმე, ისყიდება ინგლისის მადაზიაში.

კარბოლის პარაშოკი, კარბოლის წყალი და საპონი გადამღებ ავთომოფობისათვის, მზის საათები ღროების საჩვენებლად — ფასი 1 მან. — ინგლისი მადაზიაში.

(40—14)